

# Jan Feliks Busiakiewicz

1907-2010

**absolwent Wydziału Nawigacyjnego z 1927 r., oficer artylerii, jeńiec wojenny, komandor Marynarki Wojennej.**

Urodził się 8 lutego 1907 r. w Tuszynie pod Łodzią (rodzice Józef i Ewa Pietrzyk). Był najmłodszym z czworga rodzeństwa. Ojciec zmarł, gdy miał siedem lat, a ciężar utrzymania rodziny wzięła na siebie, pracująca jako nauczycielka, najstarsza siostra Jana, Barbara, która w 1915 r. poślubiła przedsiębiorcę budowlanego Kazimierza Grzybowskiego. Rodzina w 1919 r. przeniósła się do Poznania, a dzięki niezłej sytuacji finansowej szwagra Jan po ukończeniu szkoły podstawowej mógł rozpocząć naukę w renomowanym poznańskim liceum. Matura i późniejsze studia

„lądowe” jednak mu nie odpowiadały i mając lat 17 opuścił Poznań i zdał egzaminy do Szkoły Morskiej w Tczewie.

W 1927 r. ukończył Wydział Nawigacyjny. Na „Lwowie” odbył podróże ćwiczebne w 1925 r. do Anglii i Włoch. Po odbyciu przeszkolenia wojskowego pozostał w Marynarce Wojennej. Od 1 października 1930 r. przez rok służył w Kadrze Marynarki Wojennej w Świeciu jako dowódca plutonu, odbył kurs aplikacyjny, po czym został oficerem wachtowym na ORP „Mazur”, następnie słuchaczem Kursu Artylerii Przeciwlotniczej w Warszawie.

W pierwszej połowie 1933 r. odbył staż na statkach: „Cieszyn”, „Kościuszko”, „Warszawa”, od sierpnia 1933 r. do lutego 1934 r. w organizowanym 1. Dywizjonie Artylerii Przeciwlotniczej w Redłowie. Od marca 1934 r. był słuchaczem II Kursu Oficerów Artylerii Morskiej, potem służył na OORP „Kra-kowiak” i „Mazur”, od 1936 r. był I oficerem art. na ORP „Wicher”, ORP „Grom”, w marcu 1938 r. awansowany został na kapitana marynarki.

Uczniowie i załoga „Lwowa” przed łukiem triumfalnym Konstantyna Wielkiego w Rzymie



Promowani podporucznicy z komendantem szkoły, sierpień 1930 r., dziewiąty od lewej Jan Feliks Busiakiewicz

We wrześniu 1939 r. uczestniczył w obronie Helu jako zastępca dowódcy II Morskiego Dywizjonu Artylerii Przeciwlotniczej na Helu.

Od 2 października był w niewoli niemieckiej w oflagach: X B Nienburg, XVIII C Spittal i II C Woldenberg.

„W obozie Woldenberg współdziałał z twórcami Teatru Obozowego. Tam nawiązała się przyjaźń jeńca kpt. mar. Jana Busiakiewicza z innym jeńcem – ppor. Antonim Paprockim, współautorem sztuki «Na pokładzie». Sztuka ta była inscenizowaną gawędą o życiu marynarskim i nie mogłaby powstać bez «opowieści marynarskich», snutych przez kpt. mar. Bohdana Mańkowskiego i kpt. mar. Jana F. Busiakiewicza. Ppor. Antoni Paprocki, przed wojną pracownik MSZ, w obozie działał w tzw. Zaułku Poetów, tworząc wiele wierszy o tematyce obozowej. Tomik wierszy, własnoręcznie przepisany na maszynie, z dedykacją autora, Jan F. Busiakiewicz przechowywał jako najcenniejszą obozową pamiątkę. Jan F. Busiakiewicz był komendantem baraku 15B, należał do grupy 66 najbardziej zaufanych jeńców przygotowujących ucieczki. Uważa się, że właśnie te działania, jak również te wcześniejsze na Helu, mogły być przyczyną jego aresztowania przez gestapo w listopadzie 1944 r. Początkowo, w grupie 10 jeńców, został wywieziony do Piły, potem do Szczecina, a później osadzony w Policach, skąd w lutym 1945 r. przewieziony został do obozu koncentracyjnego Sachsenhausen. Tam uratował go od śmierci współwięźniów ppor. mar. Konstany Siemaszko”<sup>1</sup>.

Po wyzwoleniu obozu przez aliantów i po pobycie w koszarach Bessières w Paryżu rozpoczął w Wielkiej Brytanii służbę w Polskiej Marynarce Wojennej – początkowo na ORP „Piorun”, a później jako zastępca dowódcy krążownika ORP „Conrad”. To jemu przypadł w 1946 r. smutny „zaszczyt” opuszczenia polskiej bandery na krążowniku, który został zwrócony stronie brytyjskiej. Po awansie na stopień kmdr. ppor. został dyrektorem nauk na kursach przysposobienia Marynarki Wojennej, prowadzonych w Londynie. Zdemobilizowany w 1949 r. w stopniu komandora porucznika, zamieszkał w Londynie, prowadząc hurtownię materiałów biurowych i czynnie działając w Samopomocy Marynarki Wojennej (SMW). Do 1971 r. był sekretarzem, później skarbnikiem, a od 1971 r. prezesem. Organizował światowe zjazdy SMW w 1975 oraz 1981 r. (i został członkiem honorowym SMW). W 1989 r. był uczestnikiem zjazdu w Henley.

Setne urodziny obchodził 8 lutego 2007 r. w Chislehurst pod Londynem, otrzymując życzenia od królowej angielskiej, premiera RP oraz ministra obrony narodowej, które osobiście wręczył w imieniu Polskiej Marynarki Wojennej kontradmirał Adam Mazurek wraz z grupą oficerów.

Jan Busiakiewicz zmarł w Londynie w czerwcu 2010 roku w wieku 103 lat. Po uroczystym pożegnaniu w kościele pw. św. Andrzeja w Londynie prochy śp. Jana Busiakiewicza i jego żony Barbary zostały złożone w grobowcu rodzinnym na Cmentarzu Górczyńskim w Poznaniu.

**Źródła:** *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom II, Gdynia 1996 pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, <http://www.woldedenberczycy.pl/wp-content/uploads/2019/02/poprawiony-tekst-J-F-Busiakiewicz-notka-biogr-calibri-12-ost-ap.pdf>

1 Wg opracowania Andrzeja Grzybowski, wnuka siostry Jana Busiakiewicza – Barbary Grzybowskiej, na podstawie przekazów rodzinnych i dostępnej literatury, [w:] <http://woldenberczycy.pl/wp-content/uploads/2019/02/poprawiony-tekst-J-F-Busiakiewicz-notka-biogr-calibri-12-ost-ap.pdf>